

2020-12-14

511-5788-2012

Bildande av naturreservatet Djupfjärd i Tierps kommun

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som markerats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets namn ska vara Djupfjärd.

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, för naturreservatets långsiktiga vård.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Djupfjärd
NVR-ID	2053505
Kommun	Tierp
Socken	Hållnäs
Natura 2000-område som berörs	SE0210295 Djupfjärd
Lägesbeskrivning	Ca 14 km nordost om Skärplinge
Naturgeografisk region	26 Skogsslätten syd om Limes
Huvudsaklig objektkategori	Sö, Skog av särskilt värde för flora och fauna
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Berörda fastigheter	Slada 1:9, 2:12, 2:80, 3:3, 3:4 och 5:12
Samfällighet	Slada S:6
Servitut	Kraftledning (03-IM1-70/4740A.1)
Markägarkategorier	Staten och enskilda
Förvaltare	Länsstyrelsen i Uppsala län
Areal	135,6 hektar, varav 0,3 hektar vattenareal samt 103,8 hektar produktiv skogsmark

2020-12-14

511-5788-2012

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald samt att vårda, skydda, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer. Områdets mosaik av rikkärr, sumpskogar och gamla, lövrika barrskogar med inslag av både kalkbarrskogar och gamla lövträd, samt de förekomster av för naturtyperna typiska såväl som sällsynta arter, ska bevaras och utvecklas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom friställning av värdefulla lövträd, röjning och slåtter av rikkärr samt åtgärder såsom avverkning av gran och stängsling för att främja återväxt av lövträd. Åtgärder ska även kunna vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv, införa beteshävd, bibehålla värdefulla öppna vattenspeglar, genomföra naturvårdsbränning och om möjligt restaurera dikade marker. I övrigt lämnas området för fri utveckling.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet utgörs av rikkärr, sumpskogar samt gamla lövrika barrskogar med inslag av kalkbarrskog och gamla, grova lövträd. Gamla träd, grova aspar, död ved och områdets hydrologi med bland annat solbelysta småvatten är prioriterade strukturer. Ett flertal skyddsvärda arter är knutna till de prioriterade naturtyperna och strukturerna, till exempel mykorrhizasvampar, ved- och barklevande mossor och svampar, lavar, insekter, groddjur, fåglar och kärlväxter.

Bland de prioriterade bevarandevärdena återfinns Natura 2000-naturtyperna kransalgsjöar (3140), öppna mossar och kärr (7140), rikkärr (7230), taiga (9010), näringsrik granskog (9050), lövsumpskog (9080), skogbevuxen myr (91D0) samt Natura 2000-arterna pudrad kärrtrollslända (1038), gölgröda (1207), grön sköldmossa (1386), guckusko (1902) och gulyxne (1903).

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

2020-12-14

511-5788-2012

1. förändra reservatsområdets topografi, hydrologi, yt- eller dräneringsförhållanden, genom att exempelvis att gräva, markbereda, spränga, schakta, fylla ut, borra, dämna, markavvattna, dränera eller underhållsrensa dike,
2. framföra motordrivet fordon i terräng,
3. anordna upplag, deponera eller dumpa,
4. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
5. tillföra kalk eller växtnäringsämnen,
6. utföra skogsbruksåtgärder, såsom att avverka, röja, så, plantera, bryta stubbar eller upparbeta vindfällan, eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd eller buskar,
7. så eller inplantera främmande växt-, svamp- eller djurart,
8. inplantera fisk eller kräftor,
9. upplåta plats för ridning, camping, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon,
10. sätta upp eller upplåta plats för skylt eller liknande,
11. sätta upp saltsten, anlägga åtel eller utfodra vilt.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

12. uppföra byggnad, torn, mast, vindkraftverk eller anlägga väg, uppställningsplats för fordon, stig, spång, stängsel, bro eller annan anläggning eller anordning,
13. anlägga mark- eller luftledning,
14. inom sidoområde till ledningsanläggning fälla träd som är farliga för ledningen,
15. för myndigheter inom totalförsvarets militära del genomföra övningsverksamhet eller vidta åtgärder som strider mot föreskrifterna under A eller C. Åtgärder som det är möjligt att söka tillstånd för är sådana som inte riskerar att på ett betydande sätt påverka naturtyper eller arter utpekade enligt art- och habitatdirektivet negativt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar uppförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor och informationsskyltar samt markering av stigar och leder,
3. anläggande och underhåll av anläggningar för att främja det rörliga friluftslivet såsom parkeringsplats, stigar, leder och spänger,
4. åtgärder i anslutning till anordningar och anläggningar för friluftslivet i syfte att skydda anordningarna eller anläggningarna och värna människors säkerhet,
5. naturvårdsinriktad avverkning såsom röjning, luckhuggning, frihuggning och ringbarkning. Avverkade träd och buskar får föras bort om det anses gynna områdets bevarandevärden,
6. igenläggning av diken eller uppförande av dämmen på ett sätt som inte försumpar eller skadar mark utanför reservatet, med undantag för diken som omfattas av befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet inklusive markavvattning,
7. naturvårdande åtgärder i småvatten,
8. slätter med tillhörande åtgärder så som tuv- och stubbröjning samt anläggning av körvägar för slättermaskiner,
9. bete med tillhörande åtgärder såsom uppförande och underhåll av stängsel,
10. naturvårdsbränning med tillhörande åtgärder,
11. uppsättning, underhåll och borttagning av stängsel för att förhindra bete av vilt på ungträd,
12. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt djurliv inklusive insamling av nödvändigt bestämningsmaterial,
13. tillfälliga upplag i samband med reservatets skötsel,

2020-12-14

511-5788-2012

14. utfordring av fågel eller däggdjur som stödåtgärder för hotad eller missgynnad art,
15. åtgärder i syfte att begränsa eller förhindra angrepp av åttatandad granbarkborre, som kan hota prioriterade bevarandevärden, genom utplacering av fällor eller fångstvirke, rotkapning av vindfällda granar, fällning av angripna granar och/eller barkning. Om angreppen direkt hotar områdets prioriterade bevarandevärden kan ett begränsat antal friska granar intill ett angrepp fällas i syfte att fungera som fångstvirke.
16. mekanisk bekämpning av invasiva eller främmande arter och stammar.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar,
3. gräva upp eller plocka blommor, gräs, mossor, svampar, lavar eller på något annat sätt ta bort eller skada växter eller växtdelar av något slag med undantag för insamling av enstaka exemplar för artbestämning och plockning av matsvamp, frukt och bär,
4. fänga, döda eller bortföra djur, föra bort ägg, rom eller bo eller på annat sätt medvetet störa djurlivet med undantag för insamling av enstaka exemplar av insekter eller andra ryggradslösa djur för artbestämning,
5. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
6. framföra motordrivet fordon i terräng,
7. elda eller grilla annat än med medhavd ved eller annat bränsle,
8. sätta upp tavla, skylt, affisch, markering eller permanent snitsla spår,
9. rida annat än på vägar,
10. ställa upp motordrivet fordon, husvagn eller släpvagn eller liknande annat än tillfälligt på iordningställd parkeringsplats.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

2020-12-14

511-5788-2012

11. använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål, lägerverksamhet eller motsvarande.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna under A och C ovan gäller inte för:

- a. förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs, inklusive att framföra motordrivet fordon i terrängen, för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b. normalt underhåll av väg med tillhörande vägdiken markerade på karta, bilaga 1,
- c. åtgärder och skyltning vid drift, underhåll, tillsyn och reparation av ledningsanläggningar och öppna skogsgator tillhörande ledningsanläggning markerad på karta, bilaga 1,
- d. att fälla akut farliga träd i sidoområde till ledningsanläggning,
- e. röjning i befintliga siktgator i anslutning till jaktpass markerade på karta, bilaga 1,
- f. nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,
- g. att framföra motordrivet fordon i terräng i räddningstjänst, vid sjukfall eller i polisiära ärenden. Anmälan ska om möjligt göras till länsstyrelsen i förväg, annars snarast efter genomförandet,
- h. myndigheter inom totalförsvarets militära del att genomföra insatser när det gäller akut fara för miljö, människoliv eller akut hot mot Sveriges säkerhet. Anmälan om insatser ska göras till länsstyrelsen före eller snarast efter genomförandet.
- i. jakt och fiske i enlighet med gällande lagstiftning,
- j. att transportera fälld älg, hjort eller vildsvin med lättare terränggående fordon (≤ 450 kg) på fastmark eller väl tjälad mark,
- k. att medföra okopplad hund i enlighet med gällande lagstiftning vid jakt, polisiära ärenden eller räddningsinsats,

2020-12-14

511-5788-2012

- l. vedtäkt inom område markerat på karta, bilaga 1. Inom detta område får markägaren bedriva vedtäkt med följande begränsningar: Maximalt 6 m³ per kalenderår får tas ut från området. Inga träd med brösthöjdsdiameter över 40 cm får fällas. Gläntor som skapas får vara maximalt 20 meter i diameter. Rötbrutna träd, torrträd och döda liggande träd eller grenar får inte avverkas eller upparbetas. Asp och ädellöv får ej fällas eller skadas. Tillfälliga upplag är tillåtna. Traktor och släp får framföras på befintliga traktorgator för uttransport av ved. Körskador ska undvikas.
- m. underhåll av diken som omfattas av befintlig tillståndsgiven vattenverksamhet inklusive markavvattning,
- n. genomförande av biologiska undersökningar som bryter mot någon av föreskrifterna under A eller C men som alldeles obetydligt påverkar naturreservatets bevarandevärden. För sådana undersökningar krävs dock Länsstyrelsens tillstånd,

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Naturreservatet Djupfjärd ligger på den östra sidan av Hållnäsälven ungefär 13 kilometer nordöst om Skärplinge. Berggrunden består främst av gnejs och jordarterna utgörs av kalkhaltig, sandig morän samt torv i anslutning till våtmarkerna. Topografin i området är flack och höjdskillnaden mellan högsta och lägsta punkt är knappa 10 meter. Terrängen utgörs av ett komplex av skogs- och våtmarker.

Skogsmarken består till viss del av kalkpräglade barrskogar och sumpskogar men även av hyggen med höga naturvärden knutna till äldre asp. Gran är det dominerande trädslaget i de flesta bestånd men även talldominerade partier ingår. Bland lövträd märks främst vårtbjörk och asp. I sumpskogarna finns bitvis rikligt med klippar och enstaka senvuxna, klara askar.

Spridda, döda enbuskar såväl som grova granar med låga, täta grenkylor tyder på att områdets skogar har varit glesare förr och troligtvis nyttjats som betesskog. Den äldre skogen är tämligen mild påverkad av skogsbruk under de senaste decennierna och i vissa bestånd finns rikligt med död ved. Sumpskogarna är särskilt rika på gamla träd och åldern på granskogen är bitvis hög. En levande gran har åldersbestämts till 272 år.

Förekomsten av kalk i jordlagren har medfört att naturreservatet är botaniskt rikt. Rikkärr med orkidéer som ängsnycklar och gulyxne finns och i barrskogen i västra delen av området växer även guckusko. Förutom guckuskon förekommer relativt gott om kärnväxter i skogsbestånden samt flera ovanliga, kalkgynnade svampar. Totalt har 43 rödlistade arter återfunnits i reservatet.

För en utförlig artlista se artförteckningen, bilaga 4. För en mer detaljerad beskrivning

2020-12-14

511-5788-2012

av naturreservatet i övrigt, se skötselplanen, bilaga 3.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNINGAR

Djupfjärd utgör ett ur naturvårdssynpunkt mycket värdefullt område med inslag av flertalet nationellt ovanliga naturtyper vilka hyser en stor mångfald av växt- och djurarter. De största hoten mot områdets bevarandevärden är skogsbruk, ökad markavvattning och igenväxning av både historiskt glesa skogar samt störningsgynnade och hävdpräglade miljöer. Äldre lövträd av framförallt asp behöver friställas samtidigt som unga träd behöver etableras för att trygga den framtida tillgången på gamla träd och död ved. Rikkärr behöver röjas och hävdas för att bibehålla de öppna miljöer som flertalet av områdets prioriterade arter är beroende av. För att områdets värden ska bestå och för att nödvändiga skötselinsatser ska kunna genomföras bedömer Länsstyrelsen därför att området bör skyddas som naturreservat.

Objektet ingår i den skogliga värdetrakten Hållnäs-kusten, i vilken kalkhaltiga granskogar såväl som triviallövsskogar är utpekade som särskilt värdefulla (*Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län 2006*). Merparten av naturreservatet är också utpekade enligt 7 kap. 28 § miljöbalken för att ingå i EU:s nätverk för skyddade områden, Natura 2000. Både Natura 2000-områden och värdekärnor i värdetrakter ska vara prioriterade för skydd enligt *Nationell strategi för formellt skydd av skog* (reviderad 2017). Djupfjärd innehåller samtidigt, de enligt samma strategi prioriterade skogstyperna, kalkbarrskog och skogar med hög bonitet.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av Djupfjärds naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av biologisk mångfald, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande skogar*, *Ett rikt växt- och djurliv* samt *Myllrande våtmarker*. Länsstyrelsen bedömer vidare att beslutet bidrar till att uppfylla flera av de av regeringen beslutade friluftsmålen, främst målen *Tillgång till natur för friluftsliv* och *Skyddade områden som resurs för friluftslivet*.

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Naturreservatet berör områden av riksintresse för naturvård utpekade enligt 3 kap. 6 § samt 4 kap. 1 § miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet gynnar dessa riksintressen. Området berörs även av ett riksintresse för totalförsvaret i form av ett övrigt påverkansområde utpekade enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. Av sekretesskäl är det inte officiellt vad riksintresset berör i detalj. Försvarsmakten har dock inte haft några invändningar mot andra naturreservat som bildats inom påverkansområdet.

I *Översiktsplan 2010 - 2030 för Tierps kommun* från 2011 är området utpekade som ett resursområde för rekreation, natur och kultur. I översiktsplanen pekas även Hållnäs halvön ut som särskilt rik på skyddsvärda kalkbarrskogar.

2020-12-14

511-5788-2012

Det är Länsstyrelsens avsikt att det biotopskydd (Objekt ID 2974663) som ligger innanför naturreservatets gränser ska kunna upphävas av Skogsstyrelsen efter att beslutet om naturreservat har vunnit laga kraft. Skötselplanen samt reservatsföreskrifterna har utformats så att objektets naturvärden ska erhålla ett likvärdigt skydd i och med reservatsbildningen.

Länsstyrelsen sammantagna bedömning är att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer länsstyrelsen att inskränkningar i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Naturvärdesinventeringar

Delar av det område som numera utgörs av naturreservatet Djupfjärd har berörts av flertalet inventeringar och naturvärdesbedömningar genom åren.

I *Inventering av våtmarker i Uppsala län* från 1986 är delar av områdets våtmarker bedömda som att ha "vissa" (objekt 13I3D07 och 13I3D13) eller "låga" (13I3D08, 13I3D11 och 13I3D12) naturvärden. Delar av reservatet är även inkluderade i *Naturvårdsprogram för Uppsala län 1987* och beskrivs där som grandominerad, örtrik skog med "höga naturvärden" och förekomster av guckusko (objekt 60.24) samt som ett öppet kärr med "mycket höga naturvärden" och förekomster av både blodigel och gölgröda (60.21).

1994 avgränsade Skogsstyrelsen ett biotopskyddsområde (Objekt ID2974663) på 5,9 hektar i den södra delen av naturreservatet. Sedan 1998 finns även sex stycken nyckelbiotoper (2933772, 2933773, 2933849, 2933907, 2933908 och 2933939) på totalt 13,7 hektar och ett naturvärdesobjekt (2933774) på 1,9 hektar registrerade i området. Länsstyrelsen naturvärdesinventerade reservatsområdet 1999 och vid senare inventeringar av kalkbarrskogar utifrån åtgärdsprogrammen för violgubbe och rödlistade fjälltaggsvampar har 0,43 hektar av biotopskyddet placerats i den högsta naturvärdesklassen av Länsstyrelsen. Området inventerades också under 2007-2008 inom ramen för åtgärdsprogrammet för skalbaggar på gammal asp, då den sällsynta aspsplintbocken påträffades.

2020-12-14

511-5788-2012

Sedan 2001 är 114 hektar av naturreservatet utpekade som Natura 2000-området Djupfjärd enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Underlag till skötselplanen har tagits fram av Amalina Natur och Miljökonsult under 2010.

Bildande av naturreservatet

Reservatärendet initierades under våren 1999 i samband med en avverkningsanmälan på delar av fastigheten Slada 5:2. Även om Skogsvårdsstyrelsen (numera Skogsstyrelsen) inte hade utpekade det avverkningsanmälda beståndet som nyckelbiotop så bedömde Länsstyrelsen att området höll nyckelbiotopklass och att det därför var aktuellt att bilda naturreservat. Avverkningsanmälan berördes av ett naturvårdsavtal som dock inte förhindrade avverkningen och skogen avverkades som planerat. De värden som skyddades genom naturvårdsavtalet bedömdes ändå värda att bevara tillsammans med bland annat flertalet närbelägna nyckelbiotoper och våtmarker.

Avtal om inträngsersättning för aktuella delar av fastigheterna har tecknats (årtal inom parantes) med ägarna till Slada 1:9 (2002), 3:4 (2005), 2:12 (2010), 3:3 (2011) och 2:80 (2015). Under 2002 köpte staten in berörda delar av fastigheten Slada 5:2 och samma år genomfördes ett markbyte för delar av Slada 5:3 som berör både Djupfjärd och naturreservatet Slada som bildades 2016. De delar av reservatet som ägs av Naturvårdsverket ombildades 2004 till fastigheten Slada 5:12.

Parallellt med ovanstående överenskommelser har man försökt få till stånd ett markbytesavtal för delar av fastigheten Slada 2:5 utan att komma fram till en för alla parter godtagbar lösning. Avsikten är dock att i framtiden utöka naturreservatet med delar av Slada 2:5.

Uppdragen att värdera objektet och sköta förhandlingarna med markägare har utförts av auktoriserade konsultfirmor. Under år 2020 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat.

Inmätning av reservatsgräns

Under år 2020 har reservatsområdets gränser mätts in av Skogsstyrelsen.

Samråd

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket. Enligt 25 och 25a §§ i samma förordning har samråd även genomförts med Tierps kommun och Skogsstyrelsen.

Markägare och andra sakägare har enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., under oktober 2020 förelagts att inom en månad yttra sig över förslaget till beslut om bildande av naturreservatet. För Länsstyrelsen okända sakägare har förelagts att yttra sig över förslaget genom

2020-12-14

511-5788-2012

kungörelsedelgivning. Förslaget till beslut har dessutom remitterats till berörda myndigheter och organisationer.

Synpunkter på förslaget

Remissyttranden utan erinran mot beslut om bildande av naturreservatet har inkommit från Skogsstyrelsen, Skanova AB samt Svenska Kraftnät. Sveriges Geologiska Undersökning har avstått från att yttra sig i ärendet.

Yttranden från fastighetsägare

Ett yttrande har inkommit från fastighetsägarna till Slada 3:4, med farhågor om att beslutet skulle innebära begränsningar för *Slada-Hjälmunge dikningsföretag 1946* som de är delägare i. Undantag m från föreskrifterna är inkluderat just för att inte inskränka rättigheterna i fråga. Ägaren till Slada 2:4, har inkommit med synpunkten att markägare bör ha rätt att underhålla "Norrån" som rinner genom reservatet genom eventuell grävning och rensning. Detta vattendrag ingår i tidigare nämnda dikningsföretag och kan därmed underhållas i enlighet med undantag m från föreskrifterna.

Ägaren till Slada 2:4 har också framfört åsikten om att markägarna bör ha förtur till jaktarrenden samt att gamla vägar inom reservatsområdet borde få användas för att markägare ska kunna nå sina fastigheter. Länsstyrelsen anser att de moderna skogsbilvägar som finns i området är tillräckliga för att fastighetsägare ska kunna nå sina marker i anslutning till naturreservatet. Dessutom är den väg som tillhör samfälligheten Slada S:6, bildad vid laga skifte 1902, idag i praktiken obrukbar och skulle kräva omfattande åtgärder för att få i användbart skick. Vidare så rymmer eventuella upplåtelser av jakträtter inte inom ramarna för beslutet utan är upp till respektive markägare att ta ställning till.

Ägaren till fastigheten Slada 2:5, har inkommit med ett yttrande. Han har efterfrågat ersättningsmark för de delar av sin fastighet som Länsstyrelsen vill inkludera i reservatet och säger sig vara förvånad över att ingen bytesaffär har kommit till skott under ärendets långa handläggningstid. Konsulter anlitade av Länsstyrelsen har i många år försökt få till ett markbytesavtal för att kunna inkorporera delar av Slada 2:5 i naturreservatet. Den fastighet som markägaren vill byta till sig är redan känd och innehavaren av marken i fråga ställer sig positivt till ett markbyte. Däremot vill denna markägare i sin tur få mark i utbyte snarare än att minska sitt skogsinnehav. Förslag till byte har presenterats genom åren men någon av de inblandade parterna har alltid backat ur innan ett avtal kunnat tecknas. Ägaren till Slada 2:5 ger i sitt yttrande uttryck för farhågor att ett markbyte fortfarande kan ligga många år i framtiden och menar att detta inte är acceptabelt. Att det handlar om ett flerpartsbyte där fler än två olika markägars intressen behöver tillgodoses, är enligt Länsstyrelsen anledningen till att ingen affär har kommit till skott. Länsstyrelsen har ingen möjlighet att tvinga parterna till att komma överens om ett markbyte och råar heller inte över den geografiska placeringen av den mark som kan

2020-12-14

511-5788-2012

tänkas vara eller bli tillgänglig för bytesaffärer. Med hänsyn till markägarens önskan om att inte motta intrångsersättning eller sälja marken i fråga så har Länsstyrelsen fortsatt på linjen om markbyte. Det är alltid Länsstyrelsens inställning att man så långt som möjligt ska agera i samförstånd med fastighetsägare när det kommer till markfrågor rörande områdesskydd varför man i detta ärende har valt att fortsätta den utdragna processen rörande markbyte. Samtidigt anser Länsstyrelsen att alltför utdragna handläggningstider inte ligger i någon av parternas intresse och att det är beklagligt att ingen markbytesaffär har blivit av. Närmast ligger Länsstyrelsens förhoppningar till ett nytt statligt markbytespaket, där förhoppningsvis lämplig bytesmark kan komma att bli tillgänglig.

Fastighetsägaren uppger också att marken på båda fastigheterna, där markbyte är aktuellt, står orörd vilket han menar inverkar negativt på dess värden och utveckling. Medan Länsstyrelsen anser att skogsbruksåtgärder på största delen av Slada 2:5 skulle påverka naturvärdena negativt så har en dialog inletts med markägaren för att se över vilka skogsbruksåtgärder som kan tänkas vidtas på delar av den berörda fastigheten. Skötseln av mark som inte är aktuell för reservatsbildning har Länsstyrelsen däremot ingen åsikt om.

Vidare menar markägaren att den föreslagna placeringen av parkering och informationsskylt på eller intill Slada 2:5 inte är önskvärd så länge han äger marken och han motsätter sig även anläggandet av stigar inom samma område. Länsstyrelsen kan inte anlägga anordningar utanför naturreservatets gränser utan berörda markägares samtycke, och kommer därför heller inte vidta några sådana åtgärder i detta fall utan att en överenskommelse har träffats. Detta har förtydligats i skötselplanen.

Markägaren avslutar sitt yttrande med en ”stark rekommendation” om att markbytesfrågan ska avgöras innan naturreservatet bildas. Med hänsyn till ärendets redan utdragna handläggningstid samt osäkerheten angående när ett eventuellt markbyte kan komma till skott, så har Länsstyrelsen valt att ändå ta ärendet till beslut.

Tierps kommun

Tierps kommun uppger i sitt yttrande att man är positiv till bildandet av nya naturreservat.

Kommunen anser dock att det är missvisande att uttrycket fri utveckling används för att beskriva naturreservatets skötsel eftersom det i skötselplanen finns åtgärder kopplade till samtliga skötselområden utom ett. I skötselområde C utgörs de föreslagna skötselåtgärderna av ringbarkning eller avverkning av enstaka granar i anslutning till skyddsvärda kärlväxter. Dessa är endast punktvisa insatser och kan knappast anses representativa för hela områdets skötsel. Majoriteten av skötselområdet, som utgör mer än en femtedel av naturreservatet, kommer därför att

2020-12-14

511-5788-2012

lämnas åt fri utveckling vilket Länsstyrelsen anser motiverar formuleringen av reservatets syfte.

Vidare har kommunen i sitt yttrande inkommit med en rad frågor rörande prioriteringen samt utformningen av flertalet skötselåtgärder. Vid utformningen av skötselplanen görs alltid en avvägning av vilka skötselåtgärder som, enligt rådande kunskap, bäst kan anses gynna naturreservatets naturvärden. Länsstyrelsen har justerat och kompletterat skötselplanen för att förtydliga en del av de frågeställningar som kommunen inkommit med.

Kommunen frågar även med vilka intervaller uppföljning av reservatets naturvärden, skötselåtgärder och bevarandemål ska ske. Efter att naturreservatets skötselplan fastställs så tas även ett separat beslut om en uppföljningsplan för varje nytt reservat. Intervallen för uppföljning är typiskt sex till tolv år i enlighet med Naturvårdsverkets rapport *Uppföljning av skyddade områden i Sverige* men kan även ske tätare för prioriterade naturtyper och arter. Flertalet prioriterade naturtyper och arter förekommer i reservatet, för mer information och en översiktlig bild av uppföljningen i Uppsala län se *Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län*.

Försvarmakten

Försvarmakten har inkommit med ett yttrande där man inte motsätter sig bildandet av naturreservatet under förutsättning att ett undantag från A- och C-föreskrifterna som lyder ”myndigheter inom totalförsvarets militära del kan förflytta sig igenom naturreservatet och bedriva verksamhet syftande till att övervaka samt skydda svenskt territorium” tillförs.

Naturreservatet berörs av riksintressen för totalförsvaret, naturvård och större delen av reservatet är av riksintresse för Natura 2000. Vid en helhetsbedömning av de avvägningar som länsstyrelsen behöver göra för att ta hänsyn till de olika riksintressena samt till områdets naturvärden så har Länsstyrelsen justerat föreskrifterna med anledning av vad Försvarmakten framfört.

Länsstyrelsen har genom föreskrift A15 lagt till en möjlighet att söka tillstånd för sådana åtgärder som inte har en betydande negativ påverkan på naturtyper eller arter utpekade enligt art- och habitatdirektivet. Länsstyrelsen har även lagt till undantag från föreskrifterna som innebär att myndigheter inom totalförsvarets militära del får genomföra insatser när det gäller akut fara för miljö, människoliv eller akut hot mot Sveriges säkerhet. Anmälan om sådana insatser ska göras till länsstyrelsen före eller snarast efter genomförandet.

För att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område krävs tillstånd från länsstyrelsen enligt 7 kap. 28a § miljöbalken. Länsstyrelsen anser därför att Försvarmaktens eventuella möjlighet att bedriva verksamhet i reservatet ska förenas med tillståndsplikt enligt reservatsföreskrifterna.

2020-12-14

511-5788-2012

Länsstyrelsen anser vidare att för åtgärder som inte riskerar att på ett betydande sätt påverka naturtyper eller arter utpekade i EU:s art- och habitatdirektiv, kan det finnas möjlighet lämna tillstånd om åtgärden är förenlig med naturreservatets syfte. Genomförande av åtgärder som riskerar att påverka nämnda naturtyper och arter på ett betydande sätt kräver däremot dispens från reservatsföreskrifterna. Sådana åtgärder kräver därutöver även tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken.

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB har inkommit med ett yttrande där man noterar att de elnätsanläggningar man har inom reservatsområdet omfattas av undantagen från föreskrifterna. Man påpekar också att man finner teckenförklaringen i bilaga 1, beslutskarta, något otydlig i och med formuleringen ”ledning berörd av undantag c från föreskrifterna”, då man frågar sig ifall ledningen endast undantas från C-föreskrifterna i beslutet och inte A-föreskrifterna. Länsstyrelsen anser att det av ordalydelsen tillräckligt tydligt följer att man åsyftar det undantag från föreskrifterna som har betecknats med bokstaven c i beslutet. Under rubriken ”Undantag från föreskrifterna” är det också tydliggjort att ”Föreskrifterna under A och C ovan...” inte gäller för de uppräknade undantagen.

Vidare menar Vattenfall att reservatsbeslut inte får förhindra ledningshavaren att utföra återkommande drift- och underhållsåtgärder samt att åtgärder som erfordras vid pågående driftstörning måste kunna vidtas utan samråd eller anmälan till reservatsförvaltaren. Detta är också Länsstyrelsens avsikt med undantag c från föreskrifterna vilket tillåter åtgärder vid driftstörningar såväl som exempelvis röjning i ledningsgator, användning av nödvändiga fordon och arbetsmaskiner samt uppsättning av erforderliga varningsskyltar. Undantag d från föreskrifterna har även lagts till för att akuta åtgärder som hotar driften av anläggningarna ska kunna utföras utanför ledningsgator. Länsstyrelsen anser det dock motiverat, med hänsyn till naturreservatets höga naturvärden samt det berörda riksintresset för naturvård enligt 4 kap. 1 § miljöbalken, att åtgärder som vidtas i förebyggande syfte utanför de öppna skogsgatorna beläggs med tillståndsplikt enligt föreskrift A14. Detta för att största möjliga hänsyn till reservatets naturvärden ska kunna tas vid genomförandet av åtgärder som inte är av brådskande art.

Upplands Botaniska Förening

Upplands Botaniska Förening har i sitt remissvar föreslagit veteranisering av träd i syfte att påskynda etableringen av arter knutna till död ved, som en möjlig skötselåtgärd i skötselområde B. Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget och har kompletterat skötselplanen. I övrigt anser Upplands Botaniska Förening att det överlag är väl motiverat att området avsätts som naturreservat.

Kungörelse

Beslutet kungörs i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse införs även i ortstidningarna Upsala Nya Tidning och Arbetarbladet.

2020-12-14

511-5788-2012

UPPLYSNINGAR

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen i Uppsala län är förvaltare av naturreservatet.

Den största delen av naturreservatet utgör Natura 2000-område enligt 7 kap. 27 § miljöbalken. Enligt 7 kap. 28a § samma balk är det förbjudet att utan tillstånd bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-områden.

I 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen anges bland annat att länsstyrelsen ansvarar för tillsynen ifråga om naturreservat. Ansvar kan enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken utdömas för brott mot områdesskydd och förseelse mot områdesskydd. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

I 4 § skogsvårdslagen (1979:429) anges bland annat att bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte ska tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

I 3 kap. 9 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor anges bland annat följande. När en räddningsinsats är avslutad ska räddningsledaren, om det är möjligt, underrätta ägaren eller nyttjanderättshavaren till den egendom som räddningsinsatsen har avsett om behovet av bl.a. bevakning. Behövs bevakning med hänsyn till risken för nya olyckor, men kommer bevakningen inte till stånd, får räddningsledaren utföra bevakningen på ägarens eller nyttjanderättshavarens bekostnad.

11 kap. miljöbalken handlar om vattenverksamhet. För vattenverksamhet kan det krävas tillstånd eller anmälan. Grävning, muddring, sprängning, anläggande av bryggor, bortledning av ytvatten, markavvattning, dämning eller andra åtgärder

2020-12-14

511-5788-2012

inom vattenområdet kan vara vattenverksamhet. Bestämmelser om vattenverksamhet och vattenanläggningar finns också i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön, till exempel:

- vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259).
- vissa växt- och djurarter är fridlysta enligt artskyddsförordningen (2007:845).
- körning i terräng med motordrivet fordon enligt terrängkörningslagen (1975:1313),

HUR MAN ÖVERKLAGAR BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 5.

DE SOM MEDVERKAT I BESLUTET

Beslut har fattats av landshövding Göran Enander med naturvårdshandläggare Albert Tunér som föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har även vikarierande länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Lennart Nordvarg, enhetschef Jonas Bergman och länsjurist Anna Runius medverkat.

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför inga namnunderskrifter.

BILAGOR

1. Beslutslista
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
 - 3.1. Skötselplanskarta (norr)
 - 3.2 Skötselplanskarta (söder)
4. Artförteckning
5. Hur man överklagar beslutet

SÄNDLISTA

Sändlistan är borttagen i denna version eftersom den innehåller personuppgifter.

Så här hanterar länsstyrelsen dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Bilaga 1. Beslutskarta
Tillhör Länstyrelsen i Uppsala län
beslut 2020-12-14, dnr 511-5788-2012
Naturreservatet Djupfjärd
Tierps kommun

Legend:

- Naturreservatets gräns
- Naturvårdsbränning enligt föreskrift B10
- Vedtäkt berörd av undantag I från föreskrifterna
- Väg berörd av undantag b från föreskrifterna
- Ledning berörd av undantag c från föreskrifterna
- Informationsskylt
- Parkering
- Jaktpass berörda av undantag e från föreskrifterna

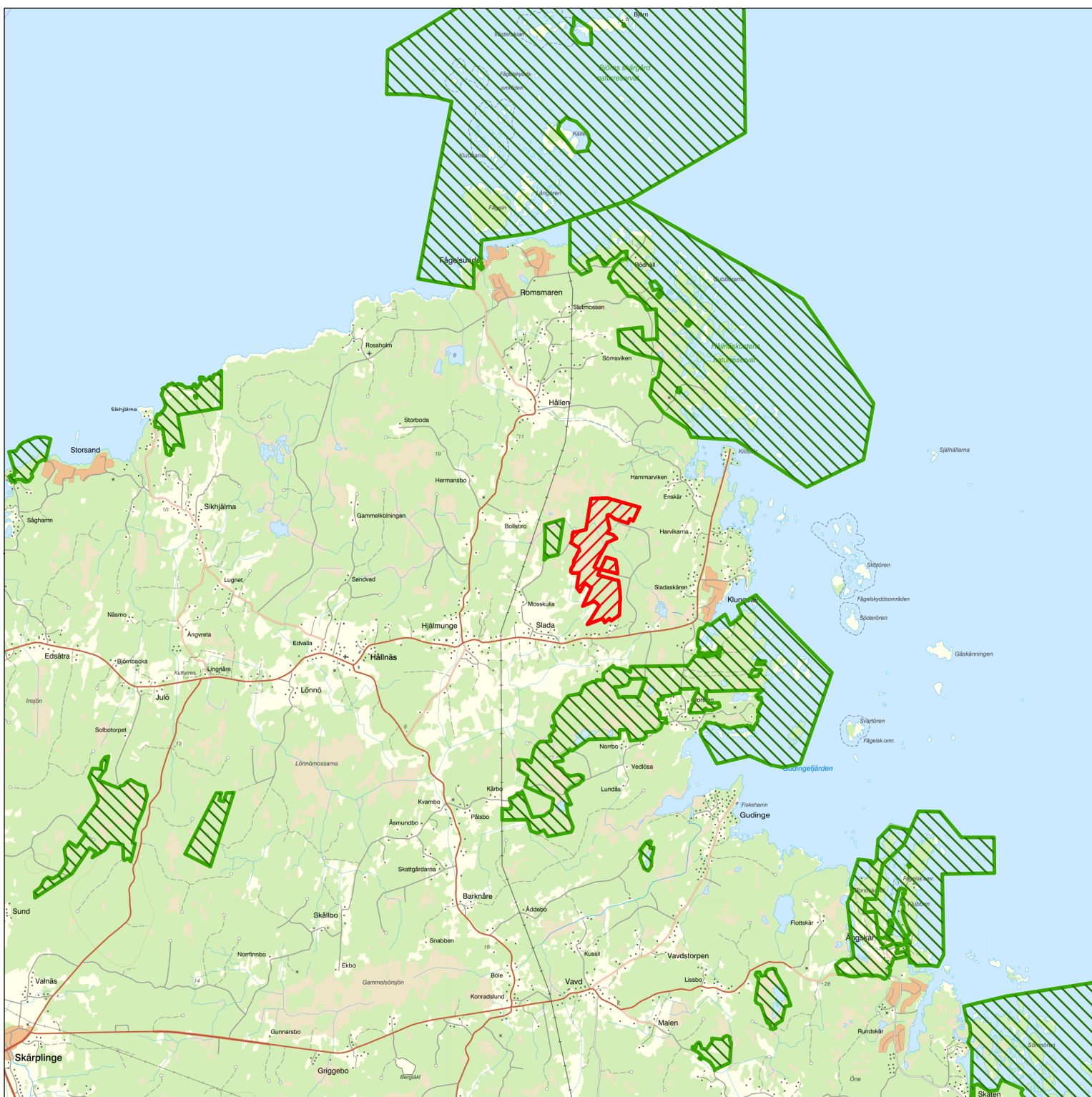
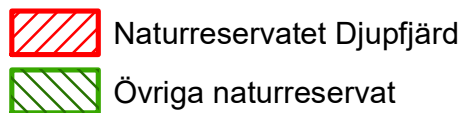
© Lantmäteriet/Länstyrelsen

Skala 1:11 000

0 250 500 m

Bilaga 2. Översiktskarta
Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala län
beslut 2020-12-14, dnr 511-5788-2012
Naturreservatet Djupfjärd
Tierps kommun

Skötselplan för naturreservatet

Djupfjärd

Tierps kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE.....	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL.....	3
BESKRIVNINGSDDEL.....	4
Uppgifter om naturreservatet.....	4
Allmän beskrivning.....	4
Historisk och nuvarande markanvändning.....	5
Åtgärdsprogram för hotade arter.....	5
Områdets bevarandevärden.....	6
Biologiska värden.....	6
Kulturhistoriska värden.....	7
Värden för friluftslivet.....	7
Prioriterade bevarandevärden.....	7
PLANDEL.....	9
Övergripande skötsel.....	9
Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder.....	9
Skötselområde A: Örtrik granskog och blandskog – 43,6 hektar.....	9
Skötselområde B: Lövrika barrskogsplanteringar - 10,4 hektar.....	11
Skötselområde C: Sumpskogar – 28,2 hektar.....	12
Skötselområde D: Rikkärr – 25,5 hektar.....	14
Skötselområde E: Hyggen med gamla björkar och aspar - 15,2 hektar...	16
Skötselområde F: Asprik barnaturskog – 7,8 hektar.....	18
Skötselområde G: Tallrik blandskog – 1,5 hektar.....	19
Skötselområde H: Örtrik granskog – 3,0 hektar.....	20
Skötselområde I: Småvatten – 0,1 hektar.....	21
Anordningar för friluftslivet.....	23
Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder.....	24
Upplysningar.....	25
KÄLLFÖRTECKNING.....	27

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om hur reservatet ska förvaltas för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses. Skötselplanen kan, inom ramen för syfte och föreskrifter, justeras vid behov. Länsstyrelsen ansvarar för revidering och fastställande av skötselplaner.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald samt att vårda, skydda, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer. Områdets mosaik av rikkärr, sumpskogar och gamla, lövrika barrskogar med inslag av både kalkbarrskogar och gamla lövträd, samt de förekomster av för naturtyperna typiska såväl som sällsynta arter, ska bevaras och utvecklas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom friställning av värdefulla lövträd, röjning och slåtter av rikkärr samt åtgärder såsom avverkning av gran och stängsling för att främja återväxt av lövträd. Åtgärder ska även kunna vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv, införa beteshävd, bibehålla värdefulla öppna vattenspeglar, genomföra naturvårdsbränning och om möjligt restaurera dikade marker. I övrigt lämnas området för fri utveckling.

BESKRIVNINGSDDEL

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn	Djupfjärd
NVR-id	2053505
Kommun	Tierp
Distrikt	Hållnäs
Natura 2000-område som berörs	SE0210295 Djupfjärd
Lägesbeskrivning	Ca 13 km nordöst om Skärplinge
Centrumkoordinater	X: 662812, Y: 6716373 (SWEREF99TM)
Kartblad Index 100 km	67G
Kartblad Index 5 km	67G 1g NV
Naturgeografisk region	26 Skogsslätten syd om Limes
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat (Strict Nature Reserve)
Fastigheter	Slada 5:12 samt delar av Slada 1:9, 2:12, 2:80, 3:3 och 3:4
Marksamfällighet	Slada S:6
Servitut	Kraftledning (03-IM1-70/4740A.1.)
Ägarkategorier	Staten och enskilda
Areal (enligt NMD)	135,6 hektar varav 0,3 hektar vattenareal
Naturtyper (enligt NMD)	Öppen våtmark 14,5 hektar Övrig öppen mark med vegetation 1,1 hektar Exploaterad mark 0,5 hektar Sjö och vattendrag 0,3 hektar Tallskog (utanför våtmark) 15,5 hektar Granskog (utanför våtmark) 33,0 hektar Barrblandskog (utanför våtmark) 8,6 hektar Lövblandad barrskog (utanför våtmark) 20,6 hektar Ädellövskog (utanför våtmark) 0,3 hektar Triviallövskog (utanför våtmark) 10,0 hektar Temporärt ej skog (utanför våtmark) 3,6 hektar Tallskog (på våtmark) 8,5 hektar Lövblandad barrskog (på våtmark) 7,1 hektar Triviallövskog (på våtmark) 12,0 hektar
Förvaltare av naturreservatet	Länsstyrelsen Uppsala län

Allmän beskrivning

Naturreservatet Djupfjärd ligger på den östra sidan av Hållnäshalvön. Det utgörs av ett komplex av skogsmark och våtmarker. Skogsmarken består till viss del av kalkpräglade barrskogar och sumpskogar, men även hyggen med kvaliteter knutna

till äldre aspar finns. Gran är det dominerande trädslaget i de flesta bestånd men även talldominerade partier ingår. Bland lövträd märks främst vårtbjörk och asp. I sumpskogarna finns bitvis rikligt med klibbal och enstaka senvuxna, kläna askar. Den äldre skogen är tämligen milt påverkad av skogsbruk under de senaste decennierna och i vissa bestånd finns rikligt med död ved. Spridda förekomster av döda enbuskar tyder på att områdets skogar varit glesare förr och att de då troligen nyttjats för bete. Åldern på granskogen är bitvis hög och en levande gran har åldersbestämts till 272 år. Speciellt rikt på gamla träd är det i sumpskogarna.

Topografin i området är flack och skillnaden mellan högsta och lägsta punkt torde knappast överstiga 10 meter. Enligt berggrundskartan består berggrunden främst av gnejs. Jordlagret består till stora delar av kalkhaltig normalblockig morän. I anslutning till våtmarkerna finns gott om organiskt material i form av gytta och torv.

Förekomsten av kalk i jordlagren har medfört att området är botaniskt rikt. Rikkärr med orkidéer som ängsnycklar och gulyxne finns och på den västra sidan växer guckusko i en äldre barrskog. Förutom guckuskon förekommer relativt gott om kärlväxter i skogsbestånden och flera ovanligare kalkgynnade svampar finns också.

Historisk och nuvarande markanvändning

På häradsekonomiska kartan från 1859–63 kan man se att en stor del av våtmarkerna angivits som slåttermarker. Även delar av det som idag utgörs av gamla skogar förefaller ha varit slåttermark då. Det verkar dock ha saknats bebyggelse och åkermark inom reservatet.

Sjöarna som på häradsekonomiska kartan benämns *L^a* och *S^a Djupfjärden* har dikats, och effekterna därav syns tydligt genom det historiska kartmaterialet. Skogen har brett ut sig och våtmarker har vuxit igen samtidigt som flertalet öppna vattenspeglar har försvunnit.

Sannolikt har delar av området varit skogsklätt med grandominerad skog sedan landet steg ur havet. Idag är huvudparten av reservatets skogar påverkade av skogsbruk. De äldre barrskogsmiljöerna är endast påverkade av plockhuggningar medan ungskogarna är resultatet av traktthyggesbruk. Sannolikt har vissa av sumpskogarna i stort sett aldrig berörts av skogsbruk. Utöver skogsbruk har skogsmarken säkerligen även nyttjats för skogsbete.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer. Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av åtgärdsprogram inom naturreservatet

ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter. I tabellen nedan listas de åtgärdsprogram som är aktuella för detta naturreservat och som har beaktats vid utformningen av de skötselåtgärder som anges i skötselplanen.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen.

Åtgärdsprogram	Kommentar
Gölgroda	Gölgroda har påträffats i båda de gölar som finns i naturreservatet
Kalktallskogar	Åtgärdsprogrammets fokus är tallskogar men även naturtypen barrblandskogar med tall och gran ryms inom programmet
Rikkärr	Naturreservatet innefattar flertalet rikkärr och arten gulyxne som finns i reservatet är särskilt utpekad i programmet
Rödlistade fjälltaggsvampar	Koppartaggsvamp, som har hittats i naturreservatet, omfattas av åtgärdsprogrammet
Skalbaggar på gammal asp	Aspsplintbock, som har hittats i naturreservatet, omfattas av åtgärdsprogrammet
Violgubbe	Violgubbe har hittats i naturreservatet

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

Arter med prioriterat bevarandevärde är understrukna, för rödlistning med mera se artförteckningen, bilaga 4. Områdets naturvärden är främst knutna till äldre barrskog, rikkärr, död ved av gran samt gamla aspar.

I reservatet förekommer ett relativt stort antal ovanliga arter. Detta gäller både signalarter och rödlistade arter. I de örtrikare partierna av granskogarna finns en del krävande marksvampar som violgubbe, raggtaggsvamp och koppartaggsvamp liksom orkidén guckusko. En fördjupad svampinventering torde ge fler krävande arter. Bitvis finns gott om död ved, på granlågor är till exempel grön sköldmossa, vedtrappmossa, trådticka, blackticka, ullticka och granticka påträffade. Betydande naturvärden är även knutna till asp. På levande äldre träd finns bland annat aspfjädermossa, aspgelélav, läderlappslav och korallblylav samt stor aspticka. På asplågor växer till exempel koralltaggsvamp och kandelabersvamp. Till asp är även de krävande skalbaggar aspsplintbock, grön aspvedbock och aspraktbagge knutna. I sumpskogarna finns gott om gamla träd med bland annat en förekomst av den sällsynta ringlaven. Bland fåglar knutna till äldre skogsmiljöer märks bland andra mindre- och tretåig hackspett samt spillkråka.

I rikkärren finns bitvis en intressant och skyddsvärd flora. Bland kärlväxter märks arter som ängsnycklar, majviva, tätört, skogsnycklar, klubbstarr, hirsstarr, trådstarr, knagglestarr och i de våtaste partierna olika bläddror. I ett av kärren förekommer den sällsynta orkidén gulyxne. Bland mossorna är kärrkvastmossa, korvskorpionmossa

och späd skorpionmossa alla rikligt förekommande. Till mossfloran hör också rikkärrsarterna stor skedmossa, fetbålmossa, guldspärrmossa och gyllenmossa. Andra arter knutna till våtmarkerna med dess öppna vattenspeglar är pudrad kärrtrollslända och gölgroda.

Flertalet av arterna uppräknade ovan är ansvarsarter i Uppsala län knutna till olika ansvarsnaturtyper. Raggtaggsvamp, koppartaggsvamp, violgubbe och guckusko är knutna till naturtypen kalkbarrskogar medan aspfjädermossa, grön aspväddbock, aspraktbagge och aspsplintbock är beroende av asprik skog. Gulyxne återfinns i rikkärr, likaså gölgroda som dock främst är knuten till ansvarsnaturtypen kransalgssjöar.

Kulturhistoriska värden

Det finns inga registrerade forn- eller kulturlämningar i naturreservatet. Däremot kan man tala om ett biologiskt kulturarv genom att det historiska brukandet av marken har bidragit till många av de värdefulla strukturer och artförekomster som finns i naturreservatet idag.

Värden för friluftslivet

Länsstyrelsen har ingen kännedom om att naturreservatet utnyttjas i någon större utsträckning för friluftsändamål annat än för jakt. I reservatet finns dock möjligheter till svamp- och bärplockning och att bara komma ut i naturen en bit från större vägar och bebyggelse. För naturintresserade finns möjligheter att studera biotoper och arter som blivit allt mer ovanliga i det brukade skogslandskapet exempelvis är förekomsterna av guckusko en av flera som finns i närområdet och som torde vara intressanta för allmänheten att ta del av. Området är också lättillgängligt för bil- och cykelburna gäster genom att det går skogsbilvägar in i reservatet.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp: rikkärr, kalkbarrskog, sumpskog, barrskog med lövinslag

Strukturer: gamla barrträd, gamla grova aspar, död ved, områdets hydrologi, småvatten

Växt-, svamp- och djursamhällen: vedskalbaggar, mykorrhizasvampar, vedsvampar, mossor, groddjur, hålhäckande fåglar, vedlevande insekter, vattenanknutna insekter, kärlväxter, lavar

Arter:	<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett
	<i>Rana lessonae</i>	gölgroda
	<i>Leiopus punctulatus</i>	aspsplintbock
	<i>Leucorrhinia albifrons</i>	pudrad kärrtrollslända
	<i>Cypripedium calceolus</i>	guckusko

<i>Liparis loeselii</i>	gulyxne
<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa
<i>Crossocalyx hellerianus</i>	vedtrappmossa
<i>Neckera pennata</i>	aspfjädermossa
<i>Evernia divericata</i>	ringlav
<i>Megalania grossa</i>	ädellav
<i>Geastrum quadrifidum</i>	fyrflikig jordstjärna
<i>Gomphus clavatus</i>	violgubbe
<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka
<i>Sarcodon lundellii</i>	koppartaggsvamp
<i>Spongiporus undosus</i>	vågticka
<i>Steccherinum collabens</i>	blackticka

Natura 2000-naturtyper: 3140 kransalgsjöar
7140 öppna mossar och kärr
7230 rikkärr
9010 taiga
9050 näringsrik granskog
9080 lövsumpskog
91D0 skogbevuxen myr

Natura 2000-arter: 1038 pudrad kärrtrollslända
1207 gölgröda
1386 grön sköldmossa
1902 guckusko
1903 gulyxne

PLANDEL

Övergripande skötsel

Målsättningen med skötseln i reservatet är att vårda och bevara arter och miljöer som härstammar från en tid då jordbruk och djurhållning präglade landskapet.

Skötselinsatserna är framförallt inriktade på att främja en kontinuitet av lövträd och gran samt att förhindra igenväxning av våtmarker. Dagens landskap är kraftigt påverkat av utdikning varför möjligheterna för hydrologisk återställning bör utredas och om möjligt genomföras. Många delar av naturreservatet skulle också gynnas av extensivt bete, framförallt de gamla grandominerade skogarna och rikkärren, i kombination med övriga skötselåtgärder. Praktiska avvägningar behöver dock göras vid utformningen av eventuella betesfällor. Vägar/skogsgator kan behöva anläggas för att nå rikkärren med slåttermaskiner.

Beskrivning, bevarandemål och skötselåtgärder

Reservatet har delats upp i 9 skötselområden. För avgränsning av områdena A-I se karta, bilaga 3.1.

Under bevarandemål anges en målareal för olika naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv, med EU:s fyrsiffriga kod för naturtypen inom parentes.

Naturreservatets mosaikartade karaktär gör att små förekomster av naturtyperna ofta sträcker sig över gränserna för skötselområdena. Därför har naturtyper med arealer mindre än 0,1 hektar inom respektive skötselområde utelämnats i styckena nedan av praktiska skäl.

Skötselområde A: Örtrik granskog och blandskog – 43,6 hektar

Beskrivning: Den gamla örtrika skogen är uppdelad på flera delytor inom reservatet. De flesta delområdena domineras helt av gran med bara något enstaka lövträd i form av vårtbjörk eller asp. Här finns även i varierande grad inslag av tall och någon ask. Spridda förekomster av döda enar och granar med låga, täta grenkjolar tyder på att skogen tidigare har varit glesare och antagligen betats.

Framförallt bland asparna finns flera grova träd och asparna hyser också en artrik moss- och lavflora med flera ovanliga och krävande arter. Inom hela området finns fuktiga granlångor och på dessa lever flera ovanliga mossor och vedsvampar.

Förekomsten av gamla granar och kalkrik mark är gynnsam för en artrik och särpräglad flora av marksvampar och också i denna

grupp förekommer flera rariteter i reservatet (skötselområde A är dock inte noggrant inventerat vad det gäller marksvampar). Marken består av småblockig morän där mycket lite av det kalkrika finmaterialet kommer upp till ytan. Stenarna är istället sura och ovanpå dessa finns magra förna- och mosstäcken vilket gör att blåbärsris och andra fattigmarksväxter dominerar trots den kalkrika moränen. Fläckvis är det emellertid mindre med sten och här förekommer den örtrika skogens typiska arter. Rikligt förekommande i dessa delar är blåsippa, vispstarr, skogskovall, blodrot och smultron och här och var kan man hitta ormbär, sårläka, vårärt, skogsnycklar, tibast, svart trolldruva, slankstarr och storrams.

Förekommande prioriterade arter är vedtrappmossa, fyrflikig jordstjärna, granticka, ullticka, aspgelélav, aspfjädermossa, blackticka, vågticka, ädellav och koralltaggsvamp.

Figur 1. Skötselområde A.

Bevarandemål: Skötselområdet ska bestå av en naturskog dominerad av gammal, gran med inslag av gamla grova lövträd. Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd samt rikligt med död ved i olika grovlekar och nedbrytningsstadier. Tillkomsten av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska förekomma. Det ska finnas rikliga och ej minskande

förekomster av för naturtypen typiska arter inom grupperna svampar, mossor och lavar.

Andelen gamla, grova aspar kommer sannolikt att minska på sikt men träden ska få dö av andra naturliga orsaker än till följd av igenväxning av gran. Detta för att aspar i angränsande skötselområden ska hinna etablera sig och utveckla de kvalitéer som behövs för att bibehålla kontinuiteten av gammal asp i landskapet.

Skötselområdet har med stor sannolikhet historiskt använts för utmarksbete och om det är praktiskt möjligt bör betesskötsel återinföras. Det kan då bli aktuellt att vidta åtgärder såsom plockhuggning för att återskapa ett glesare trädskikt. Detta bör dock avvägas mot naturvärden beroende av trädkontinuitet såsom mykorrhizasvampar och arter beroende av död ved.

Arealen taiga (9010) ska uppgå till 32 hektar och näringsrik granskog (9050) till minst 4,7 hektar. Förekomsterna av lövsumpskog (9080) ska inte minska från dagens nivåer på 0,1 hektar.

- Skötselåtgärder:
- Rójning eller ringbarkning av gran som riskerar att kväva gammal asp med undantag för träd av naturvärdeskaraktär.
 - Införande av skogsbete med tillhörande åtgärder såsom stängsling och eventuell plockhuggning.
 - Vid större angrepp av granbarkborre som hotar naturreservatets prioriterade bevarandevärden kan åtgärder såsom barkning, rotkapning av vindfällda granar och utplacering av fällor eller fångsvirke vidtas. Ett begränsat antal friska granar kan också fällas intill ett angrepp i syfte att fungera som fångstvirke som sedan oskadliggörs som yngelplats. Om det ansamlas stora mängder död ved, till exempel efter en storm eller ett insektsangrepp, kan en del ved köras ut från kalkbarrskogen. Detta för att undvika att marksvampfloran tar skada av alltför stor konkurrens från nedbrytningssvampar.

Skötselområde B: Lövrika barrskogsplanteringar - 10,4 hektar

Beskrivning: Upp till cirka 60-åriga barrplanteringar med varierande inslag av löv, främst i form av björk, men även rönn, asp, klibbal och ask förekommer fläckvis. I delområde B2 är lövandelen mycket låg, istället domineras trädskiktet helt av gran i 40-60 års ålder.

Delområde B3 domineras av planterad tall. Fältskiktet är dåligt utvecklat men i ljusare partier förekommer liljekonvalj, blåbär, krustätel, gullris, linnea, harsyra och ekorrbär.

Bevarandemål: Skötselområdet ska bestå av naturskogsartade bestånd med en stor andel lövträd, gamla träd och gott om död ved. I delområde B1 ska andelen lövträd inte understiga 50% av virkesförrådet och i delområde B2 ska lövträden utgöra minst 20%. I delområden B3 ska asp och ask utgöra minst 10% av virkesförrådet. Målsättningen är att skötselområdet på sikt ska hysa de krävande och sällsynta arter som idag växer på gamla, grova lövträd i andra skötselområden. Arealen taiga (9010) ska inte understiga dagens nivå på 0,3 hektar och på lång sikt ska hela området utgöras av taiga (9010) med eventuella inslag av näringsrik granskog (9050).

Figur 2. Skötselområde B1.

Skötselåtgärder:

- Røjning eller avverkning av gran till förmån för lövträd i delområde B1.
- Ojämn gallring av barrträd i delområde B2 och B3 för att skapa en mer varierad beståndsstruktur och för att gynna etableringen av lövträd. Särskild hänsyn ska tas till uppslag av asp, ädellöv och hassel.
- Om det anses nödvändigt, stängsling för att förhindra bete från klövvilt.
- Om det anses nödvändigt, veteranisering av träd för att motverka eventuell brist på strukturer förknippade med gamla träd.

Skötselområde C: Sumpskogar – 28,2 hektar

Beskrivning: Skötselområde C utgörs av olika typer av sumpskogar. Delområde C1 består av blandsumpskog med stor variation i trädskiktet både vad gäller ålder och trädslag. Klibbal, glasbjörk, gran och tall är de vanligaste trädslagen men här finns även värdefulla inslag av ask. I fältskiktet förekommer ormbär, stenbär, ekorrbär, tvåblad, spindelblomster, skogsnycklar, skavfräken och i ett mindre område förekommer ett femtiotal exemplar av guckusko. På träden växer en artrik lavflora med gott om gammelgranslav och kattfotslav på gran och alstammar. På grankvistar växer också garnlav på några platser och den mycket ovanliga ringlaven har hittats i området. På flera av de gamla askarna kan man hitta korallblylav och ädellav. Merparten av delområde C1 har lång trädkontinuitet.

Figur 3. Guckusko i skötselområde C1.

Delområde C2 består av sumpskogar som vuxit upp under de senaste 100 åren och då i regel på dikningspåverkade, tidigare slåtrade rikkärr. Generellt dominerar glasbjörk tillsammans med tall. Granen expanderar på flera ställen liksom klibbalen i de blötaste partierna.

Delområde C3 består av tallskog med ett fältskikt starkt dominerat av ris som skvattram, odon, blåbär och som regel med inslag av tuvull. Torvdjupet är tämligen mäktigt och bottenskiktet domineras av vitmossor och väggmossa.

Bevarandemål: Skötselområdet ska utgöras av naturskogsartade sumpskogsbestånd vars struktur och sammansättning ska vara präglade av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd samt rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier. Tillkomsten av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter. Arealerna av öppna mossar och kärr (7140; 0,2 hektar), rikkärr (7230; 0,3 hektar), taiga (9010; 12,8 hektar), näringsrik granskog (9050; 1,2 hektar), lövsumpskog (9080; 2,9 hektar) och skogbevuxen myr (91D0; 3,8 hektar) ska inte minska.

Figur 4. Skötselområde C3.

Skötselåtgärder:

- Ringbarkning eller avverkning av enstaka granar i anslutning till skyddsvärda kärlväxter.
- Vid större angrepp av granbarkborre som hotar naturreservatets prioriterade bevarandevärden kan åtgärder såsom barkning, rotkapning av vindfällda granar och utplacering av fällor eller fångstvirke vidtas. Ett begränsat antal friska granar kan också fällas intill ett angrepp i syfte att fungera som fångstvirke som sedan oskadliggörs som yngelplats. Ingen död ved, annat än infört fångstvirke bör föras ut ur reservatet.

Skötselområde D: Rikkärr – 25,5 hektar

Beskrivning: Skötselområde D utgörs av mer eller mindre dikningspåverkade rikkärr. Delområde D1 har lång slätterhistorik och en rik flora av

Figur 5. Skötselområde D1.

kärlväxter och mossor. Fältskiktet domineras i dagsläget av blåtåtel och pors men även axag förekommer rikligt. I kärren kan man också hitta ängsnycklar, majviva, tätört, skogsnycklar, klubbstarr, hirsstarr, trådstarr, knagglestarr och i de våtaste partierna olika bläddror. Bland mossorna kan man hitta kärrkvastmossa, korvskorpionmossa och späd skorpionmossa som alla förekommer rikligt. Till mossfloran hör också de typiska rikkärrsarterna stor skedmossa, fetbålmossa, guldspärrmossa och gyllenmossa. I ett av kärren förekommer också den sällsynta orkidén gulyxne.

Delområde D2 består av sänkta sjöar där rikkärrsvegetation håller på att etablera sig men i dagsläget förekommer endast fåtalet hävdgynnade arter. Den prioriterade arten gölgroda finns ännu i området vid Stora Djupfjärd.

Delområde D3 har mindre tydlig hävdprägel och utgörs av små isolerade ytor. Delområdena D1 och D3 är under tämligen snabb igenväxning.

Figur 6. Göl vid Stora Djupfjärd i skötselområde D2.

Bevarandemål: Skötselområdet ska bestå av öppna rikkärr med rik kärlväxt- och mossflora. Täckningsgraden av buskar och träd ska inte överstiga 5% och dagens grundvattennivåer ska inte sjunka på grund av ytterligare mänsklig påverkan. På sikt ska de typiska rikkärrarter som idag främst finns i delområde D1 etableras i delområde D2. Arealen kransalgsjöar (3140) inom delområde D2 ska inte understiga dagens nivåer på 0,2 hektar. Arealerna öppna mossar och kärr (7140) samt rikkärr (7230) ska sammanlagt uppgå till minst 22,9 hektar varav minst 15,2 hektar utgörs av rikkärr. Övergångszonerna mellan skötselområdets våtmarker och omgivande fastmark ska hysa minst 0,3 hektar taiga (9010) och 1,2 hektar skogbevuxen myr (91D0).

Skötselåtgärder:

- Rövning av klen tall och björksly. Sly från videbuskar sparas i viss utsträckning då detta är av betydelse för mollusker.
- Slätter minst vart fjärde år med bortförande av slaget hö. Hela skötselområdet är lämpligt för slätter men delområde D1 har högsta prioritet. I andra hand kan området hävdas genom extensivt bete.
- Rövning av tuvor och stubbar vid behov för att möjliggöra slätter.
- Upprätthållande av öppna vattenspeglar i delområde D2 genom exempelvis grävning vid behov.

För att nå skötselområdet med slättermaskin kan skogsgator/vägar anläggas i angränsande skötselområden om förvaltaren bedömer

det som nödvändigt. Delområde D3 prioriteras inte för skötsel men kan i mån av resurser skötas som resten av skötselområdet.

Skötselområde E: Hyggen med gamla björkar och aspar - 15,2 hektar

Beskrivning: Delområde E1 utgörs av hyggen med glest till rikligt av kvarlämnade gamla grova aspar och björkar. På flera gamla aspar växer rödlistade lavar. Här finns till exempel stor aspticka, aspgelélav och läderlappslav. De uppväxande träden utgörs av en blandning av olika trädslag där asp och vårtbjörk dominerar.

Figur 7. Skötselområde E1.

Delområde E2 utgörs av ett äldre hygge med aspdominerad lövskog i 30 till 40-års åldern med ökande inslag av gran. Fältskiktet är mer eller mindre örtrikt med arter som blåsippra, ekorrbär, stenbär och liljekonvalj.

Bevarandemål: Skötselområdet ska bestå av aspdominerade, lövbrännelika bestånd med gott om gamla träd och död ved. Lövandelen ska inte understiga 70% av virkesförrådet medan asp och ask tillsammans utgör minst 25% i delområde E1 och 40% i E2. Områdena ska hysa rika förekomster av arter knutna till levande och döda lövträd såsom skalbaggar, mossor, svampar och hålhäckande fåglar. Skötselområdet ska på sikt utgöras av taiga (9010) med eventuella inslag av näringsrik granskog (9050) längs vissa gränsavsnitt.

- Skötselåtgärder:
- Røjning av gran.
 - Om det anses nödvändigt, stängsling för att förhindra bete från klövvilt.
 - Återkommande røjning av ung gran som växer in i kronorna på särskilt värdefulla lövträd eller konkurrerar med unga lövträd.

Figur 8. Skötselområde E2.

Skötselområde F: Asprik barrnatskog – 7,8 hektar

Beskrivning: Området utgörs av gammal, grov, asprik, kalkpåverkad naturskog. Området är sedan tidigare biotopskyddat. I området finns en mycket artrik kryptogamflora med rödlistade arter knutna till både gran och asp. I fältskiktet hittar man typiska kalkbarrskogsarter som blåsippa, liljekonvalj, vispstarr, blodrot och smultron och här och var växer ormbär, sårläka, vårärt, skogsnycklar, tibast, ögonpyrola, grönpýrola och svart trolldruva. Men även i detta delområde dominerar blåbär, lingon, linnéa, ekorrbär och harsyra uppe på stenarna. Bland de sällsynta arter som finns här förekommer stor aspticka och kandelabersvamp på gamla aspar respektive aspved. Mykorrhizasvamparna violgubbe, koppartaggsvamp, orange- och svart taggsvamp är knutna till gran.

Bevarandemål: Skötselområdet ska bestå av en asprik barrnatskog där lövandelen inte understiger 15% av virkesförrådet varav 10% utgörs av asp. Andelen gamla, grova aspar kommer dock sannolikt att minska på sikt men träden ska få dö av andra naturliga orsaker än till följd av

igenväxning av gran. Detta för att aspar i angränsande skötselområden ska hinna etablera sig och utveckla de kvalitéer som behövs för att bibehålla kontinuiteten av gammal asp i landskapet.

Figur 9. Skötselområde F.

Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd samt rikligt med död ved i olika grovlekar och nedbrytningsstadier. Tillkomsten av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter inom grupperna svampar, mossor och lavar.

Skötselområdet har med stor sannolikhet historiskt använts för utmarksbete och om det är praktiskt möjligt bör betesskötsel återinföras. Det kan då bli aktuellt att vidta åtgärder såsom plockhuggning för att återskapa ett glesare trädskikt. Detta bör dock avvägas mot skötselområdets övriga naturvärden. Skogsbete med tillhörande åtgärder skulle kunna vara särskilt gynnsamt för spridningen av mykorrhizabildande marksvamparna samt nyetableringen av lövträd.

Arealen taiga (9010) ska uppgå till minst 3,8 hektar och näringsrik granskog (9050) till minst 3,7 hektar.

- Skötselåtgärder:
- Röjning av gran som riskerar att kväva gammal asp med undantag för träd av naturvärdeskaraktär.
 - Införande av skogsbete med tillhörande åtgärder såsom stängsling och eventuell plockhuggning.
 - Vid större angrepp av granbarkborre som hotar naturreservatets prioriterade bevarandevärden kan åtgärder såsom barkning, rotkapning av vindfällda granar och utplacering av fällor eller fångsvirke vidtas. Ett begränsat antal friska granar kan också fällas intill ett angrepp i syfte att fungera som fångstvirke som sedan oskadliggörs som yngelplats. Om det ansamlas stora mängder död ved, till exempel efter en storm eller ett insektsangrepp, kan en del ved köras ut från kalkbarrskogen. Detta för att undvika att marksvampfloran tar skada av alltför stor konkurrens från nedbrytningssvampar.

Skötselområde G: Tallrik blandskog – 1,5 hektar

Beskrivning: Skötselområdet utgörs av talldominerad barrblandskog med inslag av björk och enstaka aspar. Skogen har en historia som fuktiga tallmossar innan vattennivåsänkningarna i området. Fältskiktet är mest av ristyp även om lågörter förekommer fläckvis.

Figur 10. Skötselområde G.

Bevarandemål: Skötselområdet ska bestå av naturskogsartade bestånd där andelen tall inte understiger 40% av virkesförrådet. Skötselområdets

struktur och sammansättning ska vara präglad av naturliga störningsprocesser med stor andel gamla träd samt rikligt med död ved i olika grovlekar och nedbrytningsstadier. Skötselområdet är ekologiskt lämpligt för naturvårdsbränning för att gynna tall och lövträd. Inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter inom grupperna svampar, mossor och lavar. Öppna mossar och kärr (7140) ska utgöra 0,1 hektar och taiga (9010) ska utgöra minst 1,3 hektar av området.

- Skötselåtgärder:
- Röjning av gran som riskerar att konkurrera ut tall med undantag för träd av naturvärdeskaraktär.
 - Naturvårdsbränning med tillhörande nödvändiga åtgärder.

Skötselområde H: Örtrik granskog – 3,0 hektar

Beskrivning: Området utgörs av gammal, tät, grandominerad kalkbarrskog med spridda inslag av tall och björk. Förekomster av jättegranar med grova grenar längs hela stammen visar dock att skogen tidigare varit mera ljusöppen. I gläntor finns örtrik, kalkgynnad vegetation. Inom detta område har markägaren begränsad rätt till vedtäkt. Avsikten med detta är att försöka skapa ett trädbestånd som liknar de bondeskogar som var betydligt vanligare i området fram till mitten av 1900-talet ungefär.

Bevarandemål: Skötselområdet ska bestå av en luckig, grandominerad bondeskog. Skogens struktur och sammansättning ska vara präglad av en lång kontinuitet av begränsat skogsbruk med stor andel gamla träd och en tydlig åldersspridning. Tillkomsten av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Veduttag ska göra delar av skogen mer ljusöppna för att stimulera förekomsten av örtrik markvegetation, medan andra delar ska förbli mer slutna.

Skötselområdet har med stor sannolikhet historiskt använts för utmarksbete och om det är praktiskt möjligt bör betesskötsel återinföras. Skogsbete skulle kunna vara särskilt gynnsamt för spridningen av mykorrhizabildande marksvamparna och även gynna örtfloran genom att luckor i skogen hålls öppna.

Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter inom grupperna svampar, mossor och lavar. Marken ska vara fri från körskador utanför de traktorvägar

som får nyttjas i samband med veduttag. Skötselområdet ska utgöras av antingen taiga (9010) eller näringsrik granskog (9050).

- Skötselåtgärder:
- Vedtäkt i enlighet med undantag 1 från forskrifterna i beslutet. Tillfälliga upplag inom naturreservatet bör endast förekomma i direkt anslutning till eventuella avverkningar.
 - Införande av skogsbete med tillhörande åtgärder såsom stängsling.
 - Vid större angrepp av granbarkborre som hotar naturreservatets prioriterade bevarandevärden kan åtgärder såsom barkning, rotkapning av vindfällda granar och utplacering av fällor eller fångsvirke vidtas. Ett begränsat antal friska granar kan också fällas intill ett angrepp i syfte att fungera som fångstvirke som sedan oskadliggörs som yngelplats. Om det ansamlas stora mängder död ved, till exempel efter en storm eller ett insektsangrepp, kan en del ved köras ut från kalkbarrskogen. Detta för att undvika att marksvampfloran tar skada av alltför stor konkurrens från nedbrytningssvampar. Åtgärderna kan med fördel samordnas med markägarens rätt till veduttag om det är möjligt.

Figur 11. Skötselområde H.

Skötselområde I: Småvatten – 0,1 hektar

Beskrivning: Området utgörs av en liten myrgöl omgiven av rikkärr och kärr av intermediär karaktär. Gölgroda förekommer här liksom den i EU:s art- och habitatdirektiv utpekade pudrade kärrtrollsländan.

Bevarandemål: Skötselområdet ska utgöras av en opåverkad göl med förekomster av gölgroda samt pudrad kärrtrollslända. Området ska inte vara hydrologiskt påverkat och utgöras av 0,1 hektar kransalgssjöar (3140).

Skötselåtgärder: - Inga.

Figur 12. Skötselområde I.

Figur 13. Gölgroda vid skötselområde I.

Anordningar för friluftslivet

Se skötselplanskartan, bilaga 3.1 för friluftsanordningarnas/-anläggningarnas läge.

- Beskrivning:** Naturreservatet kan idag nås via en privat grusväg som avslutas med en vändplats i gränsen mellan fastigheterna Slada 2:5 och 2:80. Det är även möjligt att parkera vid Rönnfjärdsskogens naturreservat och sen följa en grusväg i drygt 400 meter för att komma till Djupfjärds västra gräns. Det finns flertalet jaktpass i naturreservatet med tillhörande snitslade stigar.
- Bevarandemål:** Lättillgänglig information om naturreservatet ska finnas i området och denna bidrar till att förhöja upplevelsen av besöket. Det finns en bilparkering i reservatet och två markerade stigar längs vilka besökaren kan uppleva naturreservatets olika naturtyper. Vid eventuell uppsättning av stängsel bör genom-/övergångar anläggas för att underlätta allmänhetens tillträde. Områdets friluftsanläggningar är i gott skick och underlättar för besökare att uppleva området. Reservatets gräns är tydligt markerad enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

Figur 12. Blivande naturreservatsparkering.

- Skötselåtgärder:**
- Anordning av en parkeringsplats på vändplatsen i gränsen mellan fastigheterna Slada 2:5 och 2:80, samt löpande underhåll av densamma.
 - Uppsättning av informationsskylt i anslutning till parkeringen samt i anslutning till början av vandringsstigen i västra delen av naturreservatet. Löpande underhåll vid behov.

- Markering och anläggning av två stigar vars ungefärliga sträckning markeras på karta, bilaga 3.1, samt löpande underhåll av desamma. Spänger bör anläggas i blötare delar.
- Anläggning av genom- och/eller övergångar i stängsel vid behov.
- Røjning och markering av naturreservatets gränser samt löpande underhåll av desamma.

Innan dess att berörda delar av fastigheten Slada 2:5 har inkluderats i reservatet eller att man har kommit till annan överenskommelse med fastighetsägaren så ska inga anordningar anläggas på Slada 2:5.

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Denna tabell utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i naturreservatet Djupfjärd som regionalt i länet.

Skötselåtgärd	Prio	Kommentar	Skötselomr.	Finansiering
Hydrologisk återställning	1	Om utredning visar att det är möjligt och lämpligt	Alla	Skötselanslag
Införande av bete med tillhörande åtgärder	2	Främst prioriterat i skötselområdena A, D, F och H	Alla	Skötselanslag
Anläggning av vägar/skogsgator	1	Vid behov för att kunna nå rikkärr med slåttermaskiner	Alla	Skötselanslag
Røjning eller ringbarkning av gran	1	För att gynna andra trädslag, återkommande vid behov	A, B1, E, F, G	Skötselanslag
Avverkning eller ringbarkning av gran	1	För att förhindra igenväxning kring värdefulla kärlväxter, återkommande vid behov	C	Skötselanslag
Åtgärder mot granbarkborreangrepp	1	Endast om angreppet hotar prioriterade bevarandeården	A, C, H, F	Skötselanslag
Gallring av barrträd	2	För att få mer varierade bestånd, engångsåtgärd	B2, B3	Skötselanslag
Stängsling för att förhindra bete på trädplantor	3	Om det bedöms som nödvändigt	B, E	Skötselanslag
Veteranisering av träd	3	Om det bedöms som nödvändigt	B	Skötselanslag
Røjning av klen tall och björksly i rikkärr	1	Viden lämnas kvar, återkommande vid behov	D	Skötselanslag
Slåtter av rikkärr	1	Minst vart fjärde år, delområde D1 är prioriterat	D	Skötselanslag
Røjning av tuvor och stubbar	1	Vid behov för att möjliggöra maskinslåtter	D	Skötselanslag
Upprätthållande av öppna vattenspeglar	1	Återkommande vid behov	D2	Skötselanslag
Naturvårdsbränning	3	Återkommande vid behov	G	Skötselanslag

Vedtäkt*	3	Löpande	H	Markägare
Anläggning av parkeringsplats	1	Efter överenskommelse med markägare alternativt att samtliga berörda fastigheter ingår i naturreservatet	Friluftsliv	Skötselanslag
Anläggning av stigar	2	Efter överenskommelse med markägare alternativt att samtliga berörda fastigheter ingår i naturreservatet	Friluftsliv	Skötselanslag
Uppsättning av informationsskylt	1		Friluftsliv	Skötselanslag
Anläggning av stängselgenom-/övergångar	1	För att underlätta allmänhetens tillträde vid stängslingsåtgärder	Friluftsliv	Skötselanslag
Gränsmarkering	1	Inom ett år	Friluftsliv	Skötselanslag
Underhåll av parkering, stigar, stängselpassager, gräns och informationsskylt	1	Löpande	Friluftsliv	Skötselanslag

*Skötselåtgärden utförs av markägaren.

Upplysningar

Prioritering av skötselåtgärder

De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att Länsstyrelsen måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Den slutliga prioriteringen och tidsplaneringen på länsnivå genomförs av Länsstyrelsen.

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärder ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärder överensstämmer med bevarandemålen. Status före och efter utförda skötselåtgärder ska dokumenteras.

Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av bevarandemål i reservatet i enlighet med riktlinjerna i Naturvårdsverkets rapport Uppföljning av skyddade områden i Sverige och Länsstyrelsens översiktliga plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

Vägar och ledningar

Körvägar (inklusive vägdiken) och ledningar inom naturreservatet markerade på karta, bilaga 1, får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras.

Rensning av diken

Rensning får ske av diken som ingår i *Sjösänkings bolaget af Sjöarne Rönn- och Djupfjärden å Slada egor jemte deromkring liggande mossmarker å Slada, Hjelmunge och Hållens byar samt Slada-Hjälmlunge dikningsföretag 1946*. Vid rensning eller underhåll av diken gäller de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken. Rensning av diken bör ske endast i syfte att hindra försumpning utanför reservatet eller vid underhåll av vägdiken.

Upplag med mera

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området samt markägare i samband med nyttjande av vedtäkt.

Stängsel och staket

Stängsel får sättas upp i de skötselområden som ska betas eller som ska skyddas mot bete på ungskog. Stängslen ska förses med genomgångar där så behövs för att underlätta allmänhetens tillgång.

Ridning

Det är förbjudet att rida eller på annat sätt framföra häst utanför anlagd väg.

Jakt och fiske

Jakt och fiske får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Befintliga jakttorn och siktgator får underhållas. Nya jakttorn får ej uppföras utan Länsstyrelsens tillstånd. Uppsättning av saltstenar och utfodring av vilt är inte tillåtet.

KÄLLFÖRTECKNING

Publicerade skrifter

- Aronsson, G. 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av violgubbe (*Gomphus clavatus*). Naturvårdsverket Rapport 5638, December 2006.
- SLU ArtDatabanken. 2020. Röddlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala.
- Eriksson, P. 2013. Åtgärdsprogram för skalbaggar på gammal asp 2013-2017. Naturvårdsverket. Rapport 6573.
- Forslund, M. (red) 2015. Ansvarsarter och ansvarsnaturtyper i Uppsala län. Meddelandeserien 2015:03 Länsstyrelsen i Uppsala.
- Forslund, M. 2017. Kalkbarrskogar i Uppsala län – 13 årserfarenheter. Meddelandeserien 2017:20 Länsstyrelsen Uppsala län.
- Lindgren, B. 2014. Åtgärdsprogram för gölgröda, 2014-2019 (*Pelophylax lessonae*). Naturvårdsverket Rapport 6631, Augusti 2014.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1986: Inventering av våtmarker i Uppsala län. 1. Rapport och bearbetning.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv. Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr. 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län. 2011. Inventering av cinnoberbagge och andra asplevande skalbaggar i Uppsala län och Norrtälje kommun 2006-2008. Länsstyrelsens meddelarserie 2011:2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län och Skogsstyrelsen, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Uppsala län.
- Naturvårdsverket. 2007. Nationell strategi för skydd av vattenanknutna natur- och kulturmiljöer. Rapport 5666.
- Naturvårdsverket. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379.
- Nitare, J. (red.) 2000. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Nitare, J. 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av rödlistade fjälltaggsvampar (*Sárcodon*). Naturvårdsverket Rapport 5609, September 2006.
- Nitare, J. 2009. Åtgärdsprogram för kalktallskogar 2009-2013. Naturvårdsverket Rapport 5967, Maj 2009.
- Nitare, J. (red.) 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Nordiska ministerrådet, 1984.: Naturgeografisk naturindelning av Norden.
- Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar. Europeiska gemenskapernas officiella tidning nr L 103, 25/04/1979 s. 0001 – 0018. Svensk specialutgåva Område 15 Volym 2 s. 0161.
- Rådets direktiv 1992/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Europeiska gemenskapernas officiella tidning nr L 206, 22/07/1992 s. 0007 – 0050. Svensk specialutgåva Område 15 Volym 11 s. 0114.

Sundberg, S. 2006: Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr inklusive arterna gulyxne *Liparis loeselii* (NT), kalkkärrsgrynsnäcka *Vertigo geyeri* (NT) och större agatsnäcka *Cochlicopa nitens* (EN). Naturvårdsverket, Rapport 5601, Augusti 2006.

Opublicerade skrifter

Länsstyrelsen i Uppsala län. 2016. Bevarandeplan för Natura 2000-område Djupfjärd SE0210295.

Länsstyrelsen i Uppsala län. 2014. Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Uppsala län.

Digitala källor

ArtDatabanken, Artfakta. <https://artfakta.se/>

Riksantikvarieämbetet. Fornlämningsregister, <https://www.raa.se/hitta-information/fornsok>

Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, <https://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>

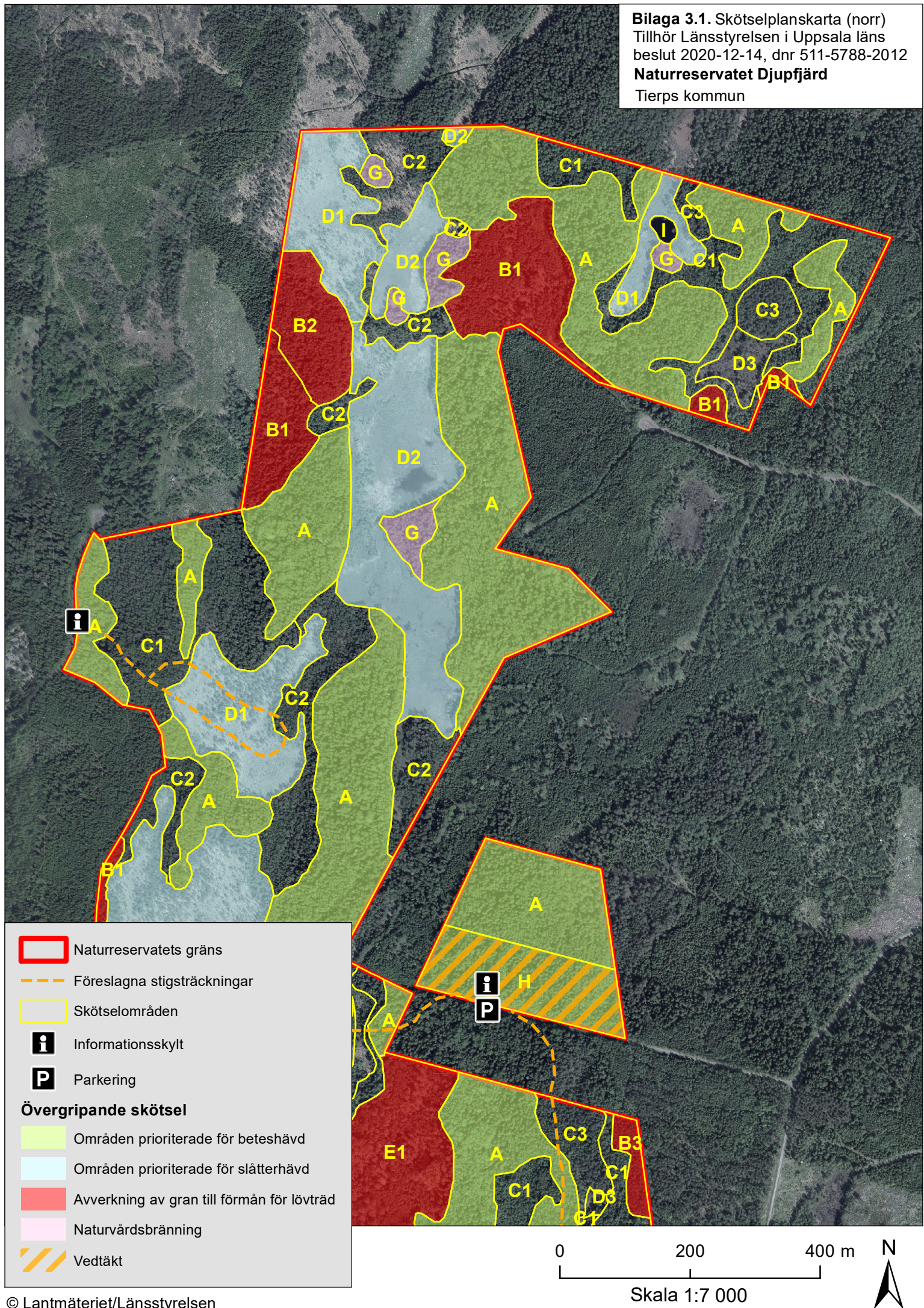
Kartmaterial

Lantmäteriets digitala ekonomiska karta. Slada J133-13I3d55, Kartlagd 1952.

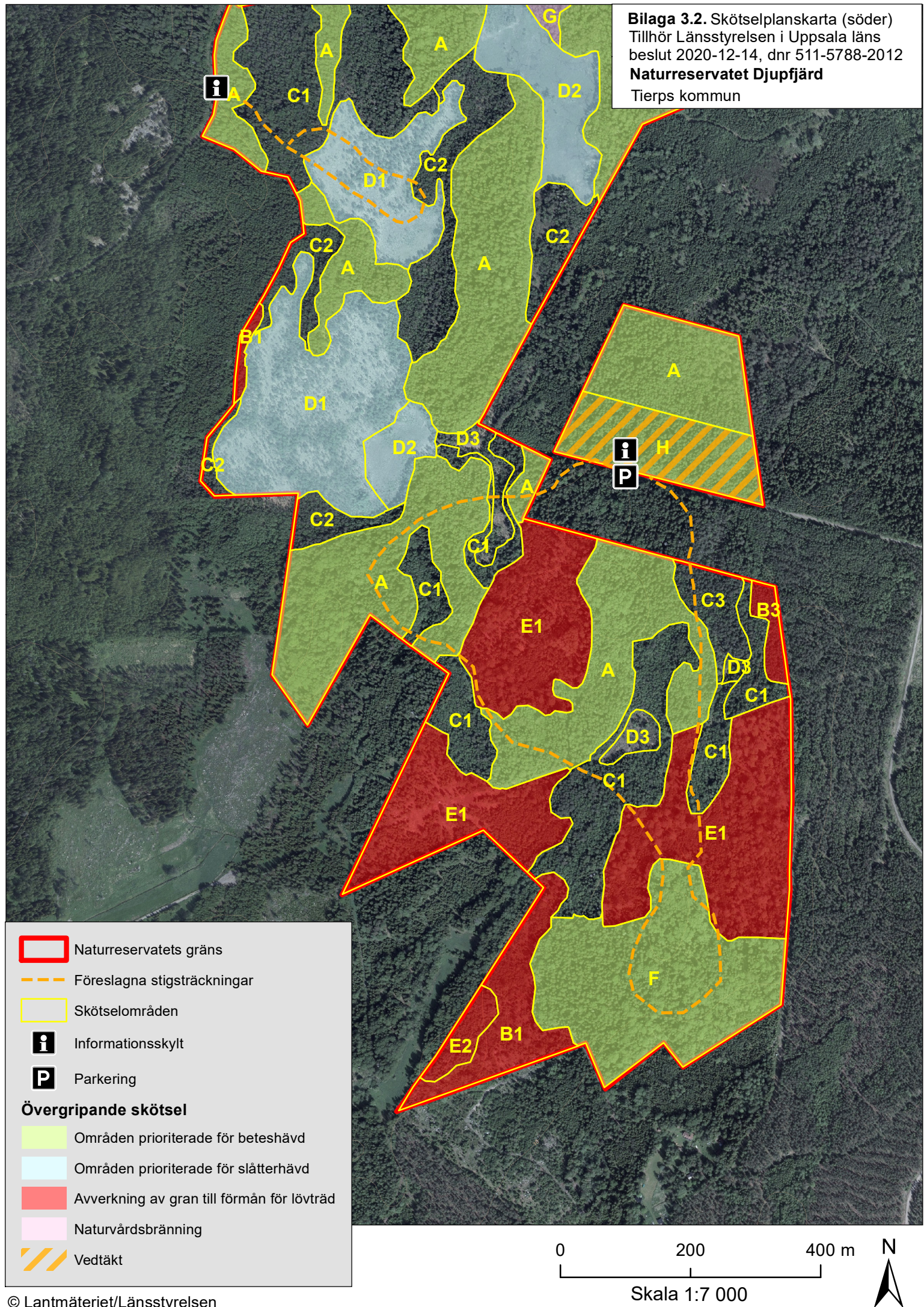
Lantmäteriets digitala generalstabskarta Lövsta J243-99-1, Kartlagd 1878.

Lantmäteriets digitala häradsekonomsakarta. Fågelsundet J111-99-13, Kartlagd 1859-1863.

SGU, digitala jordarts- och berggrundskartor.

Bilaga 3.2. Skötselplanskarta (söder)
Tillhör Länsstyrelsen i Uppsala läns
beslut 2020-12-14, dnr 511-5788-2012
Naturreseptet Djupfjärd
Tierps kommun

Bilaga 4. Artförteckning naturreservatet Djupfjärd

Naturvårdsarter

Begreppet naturvårdsarter är en samlingsterm för arter som är extra skyddsvärda genom att de indikerar att ett område har höga naturvärden eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Idag omfattar detta begrepp juridiskt skyddade arter, typiska arter, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter. Typiska arter är arter vars förekomst indikerar så kallad gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Fåglar

<i>Tetrastes bonasia</i>	järpe	NT, F, §, T
<i>Dendrocopos minor</i>	mindre hackspett	NT, §, T
<i>Dryocopus martius</i>	spillkråka	NT, F, §, T
<i>Gallinago gallinago</i>	enkelbeckasin	F, §
<i>Glaucidium passerinum</i>	sparvuggla	F, §
<i>Grus grus</i>	trana	F, §
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	nötkråka	§, T
<i>Phylloscopus collybita</i>	gransångare	§
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	NT, F, §, T
<i>Strix uralensis</i>	slaguggla	NT, F, §
<i>Strix aluco</i>	kattuggla	§

Groddjur

<i>Rana lessonae</i>	gölgroda	VU, A, §, P, C
----------------------	----------	----------------

Skalbaggar

<i>Leiopus punctulatus</i>	aspsplintbock	VU, P, C
<i>Poecilonota variolosa</i>	aspraktbagge	NT, C
<i>Seperda perforata</i>	grön aspvedbock	NT, C
<i>Zilora ferruginea</i>	gropig brunbagge	NT

Övriga ryggradslösa djur

<i>Hirudo medicinalis</i>	blodigel	A, §
<i>Leucorrhinia albifrons</i>	pudrad kärrtrollslända	A, §

Kärlväxter

<i>Actaea spicata</i>	svart trolldruva	S, K, T
<i>Carex digitata</i>	vispstarr	K
<i>Carex flacca</i>	slankstarr	K
<i>Carex flava</i>	knagglestarr	K, T
<i>Carex hostiana</i>	ängsstarr	NT, T
<i>Carex oederi</i> var. <i>bergrothii</i>	ävjestarr	T
<i>Convallaria majalis</i>	liljekonvalj	K
<i>Corallorhiza trifida</i>	korallrot	S, §

2020-12-14

511-5788-2012

<i>Cypripedium calceolus</i>	guckusko	A, S, §, C, K, T
<i>Dactylorhiza incarnata</i> var. <i>incarnata</i>	ängsnycklar	§
<i>Dactylorhiza maculata</i> ssp. <i>fuchsii</i>	skogsnycklar	§, K
<i>Dactylorhiza majalis</i> ssp. <i>lapponica</i>	sumpnycklar	§, K, T
<i>Daphne mezereum</i>	tibast	S, K, T
<i>Epipactis helleborine</i>	skogsknipprot	S, §, K, T
<i>Eriophorum latifolium</i>	gräsull	S, K, T
<i>Fraxinus excelsior</i>	ask	EN
<i>Goodyera repens</i>	knärot	VU, §, T
<i>Gymnadenia conopsea</i>	brudsporre	§, K, T
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa	§, K, T
<i>Lathyrus vernus</i>	vårärt	S, K, T
<i>Liparis loeselii</i>	gulyxne	VU, A, §, P, C, T
<i>Moneses uniflora</i>	ögonpyrola	S, T
<i>Neottia cordata</i>	spindelblomster	S, §, T
<i>Neottia nidus-avis</i>	nästrot	S, §, K
<i>Neottia ovata</i>	tvåblad	S, §, K
<i>Paris quadrifolia</i>	ormbär	T
<i>Pinguicula vulgaris</i>	tätört	T
<i>Primula farinosa</i>	majviva	NT, K, T
<i>Pyrola chlorantha</i>	grönpyrola	S, T
<i>Sanicula europaea</i>	sårläka	S, K, T
<i>Schoenus ferrugineus</i>	axag	S, K, T
<i>Thelypteris palustris</i>	kärrbräken	T

Mossor

<i>Aneura pinguis</i>	fetbålmossa	T
<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa	A, S, §, T
<i>Crossocalyx hellerianus</i>	vedtrappmossa	NT, T
<i>Drepanocladus trifarius</i>	maskgulumossa	T
<i>Helodium blandowii</i>	kärrkammossa	S, T
<i>Herzogiella striatella</i>	trind spretmossa	S
<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	mörk husmossa	S, T
<i>Leiocolea rutheana</i>	praktflikmossa	T
<i>Liochlaena lanceolata</i>	vanlig rörsvepemossa	S
<i>Lophozia ascendens</i>	liten hornflikmossa	VU
<i>Mnium stellare</i>	blek stjärnmossa	S
<i>Neckera complanata</i>	platt fjädermossa	S, T
<i>Neckera pennata</i>	aspfjädermossa	VU, C, T
<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	asphättemossa	T
<i>Paludella squarrosa</i>	piprensarmossa	T
<i>Rhytidiadelphus subpinnatus</i>	skogshakmossa	S, T

Lavar

<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT, T
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	gulnål	S
<i>Collema nigrescens</i>	läderlappsav	VU, T

2020-12-14

511-5788-2012

<i>Collema subnigrescens</i>	aspgelélav	VU, T
<i>Evernia divericata</i>	ringlav	VU
<i>Felipes leucopellaeus</i>	kattfotslav	S, T
<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav	S, T
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	NT, T
<i>Megalaria grossa</i>	ädellav	EN
<i>Nephroma bellum</i>	stuplav	S, T
<i>Nephroma parile</i>	bårdlav	S, T
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav	S

Svampar

<i>Artomyces pyxidatus</i>	kandelabersvamp	NT, S, T
<i>Climacocystis borealis</i>	trådticka	S, T
<i>Cortinarius aureopulverulentus</i>	puderspindling	NT
<i>Cortinarius fraudulosus</i>	granrotspindling	VU
<i>Fuscoporia viticola</i>	vedticka	S, T
<i>Geastrum quadrifidum</i>	fyrflikig jordstjärna	NT, T
<i>Gomphus clavatus</i>	violgubbe	VU, P, C
<i>Hericium coralloides</i>	koralltaggsvamp	NT, T
<i>Hydnellum aurantiacum</i>	orange taggsvamp	NT, T
<i>Hydnellum auratile</i>	brandtaggsvamp	VU, K
<i>Hydnellum geogenium</i>	gul taggsvamp	NT, T
<i>Hydnellum lundellii</i>	koppartaggsvamp	VU, S, P, C
<i>Hydnellum mirabile</i>	raggtaggsvamp	EN, C
<i>Lentaria epichnoa</i>	vit vedfingersvamp	NT
<i>Multiclavula mucida</i>	ved-lavklubba	VU
<i>Osteina undosa</i>	vågticka	VU
<i>Phellinidium ferrugineofuscum</i>	ullticka	NT, S, T
<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka	S, T
<i>Phellodon niger</i>	svart taggsvamp	NT, T
<i>Porodaedelea chrysoloma</i>	granticka	NT
<i>Porodaedelea pini</i>	tallticka	NT, T
<i>Steccherinum collabens</i>	blackticka	VU
<i>Tricholoma aurantium</i>	brandmusseron	S

Teckenförklaring:

- F = Arten omfattas av EU:s fågeldirektiv
A = Arten omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv
S = Signalart enligt Nitare (2019)
§ = Arten är fridlyst i Sverige
P = Arten omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter
C = Ansvarsart för länet
K = Kalkindikator enligt bilaga 4 i åtgärdsprogram för kalktallskogar
T = Typisk art för något av de Natura 2000-habitat som finns i naturreservatet

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

2020-12-14

511-5788-2012

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan (2020):

CR	=	Critically endangered	Akut hotad
EN	=	Endangered	Starkt hotad
VU	=	Vulnerable	Sårbar
NT	=	Near threatened	Nära hotad
DD	=	Data deficient	Kunskapsbrist

Hur man överklagar beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut kan du skriftligen överklaga beslutet hos Regeringen. **Observera att du ska skicka in eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 86 Uppsala. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till uppsala@lansstyrelsen.se.** Detta för att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid innan det skickas vidare till Regeringen.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha inkommit till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag beslutet senast tillkännagavs**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Regeringen som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras,
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter om du inte tidigare har lämnat dem:

- personnummer,
- adress till bostaden,
- telefonnummer där du kan nås,
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt från dig i original samt uppge sitt namn, telefonnummer och sin adress.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-22 33 000. **Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.**